# Chovatel a ošetřovatel prasat (kód: 41-045-H)

**Autorizující orgán:** Ministerstvo zemědělství
**Skupina oborů:** Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
**Týká se povolání:** Chovatel a ošetřovatel prasat
**Kvalifikační úroveň NSK - EQF:** 3

## Odborná způsobilost

| Název | Úroveň |
|---|---|
| Evidence a označování prasat | 3 |
| Údržba stájí, posouzení mikroklimatu v objektech pro prasata | 3 |
| Zacházení s prasaty | 3 |
| Příprava a dávkování krmiva pro prasata | 3 |
| Napájení a krmení prasat | 3 |
| Péče o zdraví prasat | 3 |
| Reprodukce prasat | 3 |
| Péče o narozená selata a o jejich správný růst | 3 |
| Obsluha mechanizačních prostředků v chovech prasat | 3 |

## Platnost standardu

Standard je platný od: 29.11.2016 do: 18.10.2021

## Kritéria a způsoby hodnocení

### Evidence a označování prasat

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Uvést záznamy patřící do prvotní evidence v živočišné produkci a uvést, kdo je pověřen vedením této evidence | Ústní ověření |
| b) Charakterizovat způsoby označování prasat, připravit potřebné pomůcky týkající se evidence a označování, provést označení určených prasat | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Popsat provádění vedení evidence prasat (stájový registr prasat, hlášení do ústřední evidence hospodářských zvířat) | Ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Údržba stájí, posouzení mikroklimatu v objektech pro prasata

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Provést údržbu a případné drobné opravy v určeném objektu pro prasata | Praktické předvedení |
| b) Předvést čištění a dezinfekci zadaných stájových prostor | Praktické předvedení |
| c) Provést běžný úklid v chovu prasat | Praktické předvedení |
| d) Posoudit mikroklima v zadaném objektu a navrhnout opatření pro zlepšení zoohygienických podmínek | Praktické předvedení a ústní ověření |
| e) Charakterizovat systémy ustájení pro prasata | Písemné ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Zacházení s prasaty

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Předvést správný přístup k prasatům | Praktické předvedení |
| b) Charakterizovat zásady bezpečnosti při práci s jednotlivými kategoriemi prasat a vysvětlit nutnost jejich dodržování | Ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Příprava a dávkování krmiva pro prasata

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Vysvětlit techniku krmení, vyjmenovat základní kategorie a druhy krmiv | Ústní ověření |
| b) Rozpoznat přidělené vzorky krmiv, senzoricky posoudit jejich kvalitu a vhodnost pro zkrmování | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Předvést zadaný způsob úpravy krmiv (čištění, krouhání, šrotování, míchání) | Praktické předvedení |
| d) Popsat použití vhodných druhů krmiv pro jednotlivé kategorie prasat | Ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Napájení a krmení prasat

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Charakterizovat způsoby uskladnění a dopravy krmiv do skladů a stájových prostor, předvést práci s určeným typem dopravníku a provést jeho údržbu | Písemné a ústní ověření |
| b) Charakterizovat způsoby krmení prasat s ohledem na jednotlivé kategorie | Písemné a ústní ověření |
| c) Popsat stroje a zařízení pro krmení a napájení v dané stáji | Písemné a ústní ověření |
| d) Objasnit zásady napájení zvířat, vyčistit napáječky a odstranit případné závady | Praktické předvedení a ústní ověření |
| e) Předvést vlastní krmení určené kategorie prasat | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Péče o zdraví prasat

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat péči o zdraví prasat a uvést preventivní opatření, popsat prevenci proti zavlečení chorob | Písemné a ústní ověření |
| b) Rozpoznat příznaky onemocnění a změny v chování nemocného zvířete | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Popsat zásady poskytnutí první pomoci při zranění zvířete | Písemné a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Reprodukce prasat

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Charakterizovat techniku plemenitby u prasat | Písemné a ústní ověření |
| b) Vyhledat prasnici v říji a popsat projevy říje | Praktické předvedení |
| c) Popsat povinnosti ošetřovatele při inseminaci | Písemné a ústní ověření |
| d) Předvést fixaci plemenice při inseminaci, připravit pomůcky k inseminaci | Praktické předvedení |
| e) Uvést délku březosti a způsoby zjišťování gravidity u prasat | Ústní ověření |
| f) Uvést specifika péče o březí prasnice v jednotlivých fázích březosti | Písemné a ústní ověření |
| g) Rozpoznat příznaky blížícího se porodu | Praktické předvedení a ústní ověření |
| h) Charakterizovat průběh jednotlivých fází porodu a předvést činnosti ošetřovatele při porodu | Praktické předvedení a ústní ověření |
| i) Předvést péči o prasnici a selata bezprostředně po porodu | Praktické předvedení |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Péče o narozená selata a o jejich správný růst

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Vysvětlit, jak se liší selata od ostatních mláďat po narození | Písemné a ústní ověření |
| b) Předvést péči o selata po narození | Praktické předvedení |
| c) Popsat označování selat a krmení prasnice a selat po porodu | Písemné a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Obsluha mechanizačních prostředků v chovech prasat

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Odstranit výkaly, případně chlévskou mrvu s použitím určeného mechanizačního prostředku, provést jeho údržbu | Praktické předvedení |
| b) Předvést obsluhu a údržbu vybraného zařízení pro čištění, dopravu, míchání a úpravu krmiv | Praktické předvedení |
| c) Popsat zařízení nejčastěji používaná pro přípravu krmiv a dopravu | Písemné a ústní ověření |
| d) Uvést zásady bezpečnosti při práci s mechanizačními prostředky | Písemné a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Organizační a metodické pokyny

### Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost není vyžadována.
Při ověřování kompetencí formou praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů a dodržování zásad správné zemědělské praxe. Přitom je nutno posuzovat nejen dosažený výsledek, ale i samostatnost při rozhodování o nejvhodnějším postupu řešení zadaného úkolu podle daných podmínek pracoviště s chovem prasat. Při práci je třeba hodnotit přístup ke zvířatům a respektování pohody zvířat (welfare). Uchazečům jsou zadávány komplexní úkoly, které umožní ověření několika kritérií v rámci jedné i více kompetencí.

### Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

### Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

## Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v zemědělském nebo veterinárním oboru vzdělání a alespoň 5 let praxe ve funkci s odpovědností za chov prasat, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v zemědělském nebo veterinárním oboru vzdělání a alespoň 5 let praxe ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oboru vzdělání, který se týká chovu hospodářských zvířat, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
c) Vyšší odborné nebo vysokoškolské vzdělání se zaměřením na zemědělství nebo veterinářství a alespoň 5 let praxe ve funkci s odpovědností za chov prasat, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
d) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na zemědělství nebo veterinářství a alespoň 5 let praxe ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování nebo učitele odborných předmětů v oboru vzdělání, který se týká chovu hospodářských zvířat, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
e) Profesní kvalifikace 41-045-H Chovatel a ošetřovatel prasat a střední vzdělání s maturitní zkouškou a 5 let odborné praxe s odpovědností za chov prasat, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.eagri.cz.

## Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Subjekt zaměřený na chov prasat
- Vzorky krmiv, pomůcky pro označování prasat, zařízení pro míchání a úpravu krmiv, dopravník, mechanizace pro odkliz výkalů, napáječky, koryta a krmítka pro prasata
- Místnost pro písemnou část
- Záznamové archy pro sledování a hodnocení postupu plnění úkolů

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

## Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 15 až 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

## Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 5 až 7 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

## Autoři standardu

### Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro zemědělství, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR, SP ČR a AK ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Mendelova univerzita v Brně
Společnost mladých agrárníků ČR
VYKO, spol. s r. o. se sídlem ve Velkých Kolodějích
Soukromě hospodařící rolnik - Ing. Eduard Kadrnka